

Factsheet Begrotingsbehandeling: *Zorgprofessionals met post-COVID klachten*

Onderwerp: Zorgprofessionals met post-COVID klachten	
Kernboodschap / inleidende tekst voor het "blokje" na de inleidende tekst	<ul style="list-style-type: none"> • Langdurige ziekte heeft grote gevolgen voor diegenen die dat treft, financieel en op andere leefgebieden. • Het liefst zien we zieke zorgmedewerkers zo snel mogelijk herstellen en terug aan het werk gaan. Dit is niet voor iedereen weggelegd: sommigen zullen een beroep moeten doen op de sociale zekerheid. • Dat stelsel kent geen onderscheid naar ziekte, de nadruk ligt op "wat kan iemand". Er is veel ruimte voor maatwerk om de re-integratie activiteiten af te stemmen op wat een individuele werknemer wel en niet kan. • Het kabinet wil focussen op een goede ondersteuning van het herstel en de re-integratie van personen met langdurige klachten na een COVID-besmetting, zo lang iemand nog mogelijkheden heeft om te werken. • Vanwege de uitzonderlijke omstandigheden in de zorg tijdens de eerste fase van de pandemie en met het oog op het behoud van medewerkers voor de zorg, biedt het kabinet tijdelijke ondersteuning aan zorgwerkgevers die na het tweede ziektejaar de loondoorbetaling verlengen en met hun langdurig zieke werknemers blijven werken aan hun herstel. • Voor de zorgmedewerkers die in de eerste golf COVID-zorg hebben verleend en nu in de Wia zijn ingestroomd, heeft het kabinet interdepartementaal verkend welke eventuele aanvullende ondersteuning mogelijk is van zorgverleners die na een besmetting in de eerste golf (februari- juni 2020) nu al langer dan twee jaar door post-COVID klachten ziek zijn en hierdoor niet meer of minder kunnen werken. • In vervolg op de verkenning is een voorstel voor een onverplichte tegemoetkoming opgesteld, waarvan het kabinet heeft besloten dit eerst breder juridisch te laten wegen door de Raad van State. • Aan de Raad van State (RvS) is daarom een verzoek om voorlichting gevraagd over: <ul style="list-style-type: none"> • de precedentwerking van het voorstel, • de juridische houdbaarheid van het voorstel, en • de hoogte van de tegemoetkoming. • Na ontvangst van de voorlichting van de RvS zal worden gezien welke gevolgen dit moet hebben voor het voorgenomen vervolg. <p>In het verzoek om voorlichting is de urgentie van het vraagstuk geschetst en aangegeven te hopen de voorlichting spoedig te mogen ontvangen.</p> <p>NB. In een brief aan de TK van 16 september is de Kamer geïnformeerd over het feit dat er eerst nog een brede juridische weging plaatsvindt. Het verzoek om voorlichting is ter info aan de TK aangeboden.</p>
Samenvatting van onderwerp dat voorligt	<p><u>Post-COVID i.r.t. het sociale zekerheidsstelsel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgverleners die langdurig ziek zijn, ondervinden daarvan inkomensgevolgen. In het tweede ziektejaar gaat veelal het salaris al naar 70%, bij instroom in de Wia kan sprake zijn van verdere inkomenssteruggang. Sommige zorgverleners met post-COVID zijn inmiddels zo lang ziek dat zij zijn ingestroomd in de Wia. Zowel vanuit de vakbonden (CNV en FNV) als vanuit de Tweede Kamer wordt een beroep op de overheid gedaan om zorgverleners te compenseren als zij inkomensgevolgen hebben van langdurige klachten na een COVID-besmetting (post-COVID). De vakbonden vinden dat het de overheid kan worden verweten dat zorgmedewerkers onbeschermd hebben gewerkt; daarom zou de overheid wat moeten doen voor zorgverleners met inkomensgevolgen door post-COVID. • Het stelsel van sociale zekerheid biedt een vangnet in geval van ziekte en/of arbeidsongeschiktheid. Kabinet Rutte III heeft in juni 2020 reeds aangegeven dat COVID geen reden is om daarop aanpassingen te doen. [Zie verslag van een VSO Kamerstuk 29544, nr. 1014.]

	<p><u>Verkenning zomer 2022 t.a.v. ondersteuning zorgmedewerkers met post-COVID uit de eerste golf</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Afgelopen zomer is interdepartementaal verkend hoe verder invulling zal worden gegeven aan de aanpak van de problemen van de eerste golf-groep van zorgmedewerkers. Een voorstel voor het vervolg hierop is opgesteld: een onverplichte tegemoetkoming voor een specifieke groep zorgpersoneel die voor COVID-patiënten heeft gezorgd, ter erkenning van hun leed. • Het kabinet heeft besloten dit voorstel juridisch breder te laten wegen door de Raad van State (een 'verzoek om voorlichting' gedaan). Daarna zal worden gezien welke consequenties de voorlichting heeft voor het opgestelde voorstel. • Ondanks alle oproepen van FNV en CNV is er daarom nog geen duidelijkheid over een schadevergoeding van de Staat aan zorgpersoneel met post-COVID klachten. FNV en CNV hebben aangekondigd een kort geding tegen de staat te zullen aanspannen om dit af te dwingen. De dagvaarding was op 23 september nog niet ontvangen.
Context/ achtergrondinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • Het vraagstuk van inkomensgevolgen voor zorgmedewerkers met langdurige klachten na een COVID-besmetting is in april 2021 voor het eerst door FNV geagendeerd voor een bestuurlijk overleg met vakbonden, beroeps- en werkgeversorganisaties. FNV vindt dat de overheid een tegemoetkoming moet geven voor de gezondheids- en financiële schade van zorgmedewerkers vanwege de grote risico's die zorgvervelers hebben gelopen. FNV verwijt de overheid, dat zorgmedewerkers onbeschermd hebben gewerkt door: <ul style="list-style-type: none"> - gebrek aan persoonlijke beschermingsmiddelen, - onduidelijke en onvolledige (preventie)richtlijnen van het RIVM, - onzekerheid over besmette patiënten/cliënten of collega's door het beperkt testen. • Het verzoek van FNV gaat daarmee uit van aansprakelijkheid van de overheid. VWS stelt zich op het standpunt dat van aansprakelijkheid geen sprake is. • Voor een (onbekend) deel van de bedoelde langdurig zieke zorgverleners zal de met de subsidieregeling <i>behoud langdurig zieke zorgwerknemers</i> (zie hierna) beoogde verlenging van de loondoorbetaling en de langere hersteltermijn die dat betekent, geen perspectief op behoud bieden. Voor deze groep zal de roep blijven ook voor hen iets te doen, aangezien de langdurige ziekte ingrijpende financiële gevolgen kan hebben. • De vakbonden proberen nu met een kort geding een oplossing voor de financiële problemen van deze groep – een schadevergoeding - af te dwingen bij de rechter.
Handelingsperspectief (wat doen we als VWS aan dit probleem)	<p>Specifiek voor zorgpersoneel met post-COVID: subsidieregeling gericht op behoud van langdurig zieke zorgwerknemers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nog tot en met 31 januari 2023 kunnen zorgwerkgevers subsidie aanvragen voor vrijwillige verlenging van de loondoorbetaling aan langdurig zieke zorgwerknemers die in de periode maart 2022 t/m december 2022 twee jaar ziek zijn. • Voorwaarden zijn dat de loondoorbetaling na het tweede ziektejaar met minimaal 6 maanden wordt verlengd; ondertussen blijven werkgever en werknemer werken aan herstel en re-integratie. De subsidie dekt gemiddeld 50% van de kosten voor de loondoorbetaling. <p>Onverplichte tegemoetkoming voor langdurig ziek zorgpersoneel met post-COVID? De Raad van State is om voorlichting gevraagd inzake een onverplichte</p>

	<p>tegemoetkoming aan een specifieke groep zorgmedewerkers die in de eerste golf voor COVID-patiënten hebben gezorgd en nu al twee jaar ziek zijn door langdurige post-COVID klachten en daardoor minder of niet meer kunnen werken.</p> <p>Algemeen beleid t.a.v. post-COVID WVS financiert een breed ondersteuningsaanbod voor iedereen die na een COVID-besmetting met post-COVID klachten kampt, ook zorgprofessionals kunnen daarvan gebruik maken. Zoals de ondersteuning door C-support en op het coronaplein, de tijdelijke regeling paramedische herstellzorg. En de richtlijnontwikkeling voor zorgprofessionals die met COVID-patiënten werken, zodat deze COVID-patiënten de best passende behandeling ontvangen. Ook wordt onderzoek gedaan naar aard en omvang van post-COVID-klachten en effectieve herstel- en nazorg.</p>																																																				
Politieke afspraken en betrokken partijen (regeerakkoord, convenant, coalitieafspraken, mijlpalen e.d.)																																																					
Cijfers (Vul hier de relevante cijfers in mbt het thema)	<p>Omvang van de problematiek In vervolg op de motie Van den Hil en Tielen¹ zijn de aard en omvang in beeld gebracht van het aantal zorgwerknemers dat niet meer van werk naar werk begeleid kan worden. Hieruit komt naar voren:</p> <p>Tabel 1: Overzicht aantallen WIA instroom met corona eerste helft 2022</p> <table border="1" data-bbox="544 1064 1189 1512"> <thead> <tr> <th></th> <th colspan="2">Zorg en welzijn</th> <th>Totaal</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4">Corona als enige diagnose of hoofddiagnose</td> </tr> <tr> <td>IVA</td> <td>21</td> <td>33%*</td> <td>63</td> </tr> <tr> <td>WGA 80-100</td> <td>151</td> <td>39%</td> <td>390</td> </tr> <tr> <td>WGA 35-80</td> <td>58</td> <td>32%</td> <td>182</td> </tr> <tr> <td>Geen recht</td> <td>43</td> <td>32%</td> <td>134</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>273</td> <td>36%</td> <td>769</td> </tr> <tr> <td colspan="4">Corona als enige diagnose, hoofddiagnose of nevensdiagnose</td> </tr> <tr> <td>IVA</td> <td>30</td> <td>24%</td> <td>124</td> </tr> <tr> <td>WGA 80-100</td> <td>212</td> <td>36%</td> <td>588</td> </tr> <tr> <td>WGA 35-80</td> <td>86</td> <td>30%</td> <td>291</td> </tr> <tr> <td>Geen recht</td> <td>58</td> <td>27%</td> <td>218</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>386</td> <td>32%</td> <td>1.221</td> </tr> </tbody> </table> <p>*Gevallen in de zorg als % van het totale aantal. NB. Het UWV heeft te maken met achterstanden, waardoor bovenstaand overzicht geen compleet beeld geeft. Ook is voor een onbekend aantal werknemers de WIA-beoordeling uitgesteld vanwege een verlenging van de loondoorbetaling na het tweede ziektejaar.</p> <p>Een derde van de personen met een WIA-beoordeling en post-COVID als diagnose is werkzaam in de sector zorg en welzijn. Aangezien één op de zes werknemers (excl. zzp'ers) in 2021 werkzaam was in deze sector, is er sprake van een grote relatieve oververtegenwoordiging van zorgmedewerkers in de cijfers van het UVW.</p>		Zorg en welzijn		Totaal	Corona als enige diagnose of hoofddiagnose				IVA	21	33%*	63	WGA 80-100	151	39%	390	WGA 35-80	58	32%	182	Geen recht	43	32%	134	Totaal	273	36%	769	Corona als enige diagnose, hoofddiagnose of nevensdiagnose				IVA	30	24%	124	WGA 80-100	212	36%	588	WGA 35-80	86	30%	291	Geen recht	58	27%	218	Totaal	386	32%	1.221
	Zorg en welzijn		Totaal																																																		
Corona als enige diagnose of hoofddiagnose																																																					
IVA	21	33%*	63																																																		
WGA 80-100	151	39%	390																																																		
WGA 35-80	58	32%	182																																																		
Geen recht	43	32%	134																																																		
Totaal	273	36%	769																																																		
Corona als enige diagnose, hoofddiagnose of nevensdiagnose																																																					
IVA	30	24%	124																																																		
WGA 80-100	212	36%	588																																																		
WGA 35-80	86	30%	291																																																		
Geen recht	58	27%	218																																																		
Totaal	386	32%	1.221																																																		

¹ Kamerstukken II, 2021/22, 25 295, nr. 1889.

	<p>Uit andere bronnen komt naar voren: In reactie op de aankondiging (25/2) van de tijdelijke ondersteuning van zorgwerkgevers gericht op behoud van zorgpersoneel dat na een COVID-besmetting langdurig ziek is geworden, heeft FNV destijds aangegeven dat binnen enkele weken zo'n 900 zorgmedewerkers vanwege langdurige COVID-klachten hun baan dreigen te verliezen.</p> <p>In de brief van 13 mei 2022 geeft FNV aan dat de meldpunten voor zorg en onderwijs totaal meer dan 6.000 meldingen hebben ontvangen van werknemers met post-COVID klachten. De gevraagde €150 mln voor een fonds is gebaseerd op €22.000 per werknemer met post COVID-klachten. Het bedrag van € 22.000,- is gebaseerd op het bedrag in de <i>Regeling tegemoetkoming stoffengerelateerde beroepsziekten (TSB)</i> die voortvloeit uit het advies van de Commissie Heerts. Bij het bepalen van dat bedrag is gekeken naar de fondsen, voor asbest en OPS (schildersziekte). Het bedrag is uiteindelijk arbitrair vastgesteld om slachtoffers te erkennen en daarom financieel tegemoet te komen.</p> <p>Het Nederlands centrum voor beroepsziekten publiceert jaarlijks over de meldingen van beroepsziekten.</p> <p>2021 De COVID-19 meldingen zijn over de volgende sectoren verdeeld: verpleeghuizen (40%), ziekenhuizen (29%), instellingen voor verstandelijk gehandicapten en psychiatrische patiënten (6%), maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting (o.a. kinderopvang, thuiszorg) (4%), overige gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening (3%), ambulancediensten (1%) en overige (17%), waaronder onderwijs, brandweer, detailhandel en weg- en personenvervoer.</p> <p>2020 De COVID-19 meldingen zijn over de volgende sectoren verdeeld: verpleeghuizen (48%), ziekenhuizen (30%), instellingen voor verstandelijk gehandicapten en psychiatrische patiënten (6%), maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting (o.a. kinderopvang, thuiszorg) (3%), overige gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening (3%), ambulancediensten (2%) en overige (9%), waaronder onderwijs, brandweer, detailhandel en weg- en personenvervoer</p>
--	--